

จ่อคุมข้อมูลสุขภาพในโซเชียลมีเดีย

สธ.เจอปลอม3เว็บหวังเรียกโฆษณา'หมอแล็บแพนด้า'ชี้เนื้อหา90%เชื่อไม่ได้

สาธารณสุข ● สข.เร่งทำร่างแนวทางคุมแชร์ข้อมูลสุขภาพ บังคับใช้ในปลายปี ชี้แห่โพสต์ภาพคนป่วย อาจเข้าข่ายละเมิด พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เผย สธ.โดนปลอมเว็บ 3 รอบ หวังเรียกโฆษณา “จำพิชิต” แนะนำสร้างจิตสำนึกคนใช้โซเชียลมีเดีย ด้าน “หมอแล็บแพนด้า” ชี้ข้อมูลสุขภาพบนโซเชียล 90% เชื่อถือไม่ได้ กระทบคนป่วยไม่ไปให้หมอรักษา โรคกระดูกวันนี้ (3 ส.ค.) ที่โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ น.พ.พลเดช ปิ่นประทีป เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) กล่าวระหว่างเป็นประธานเปิดเวทีความร่วมมืออวการอบการใช้โซเชียลมีเดียของบุคลากรด้านสุขภาพและสาธารณสุข ป้องกันการโพสต์ แชร์ “เปลี่ยนโลกออนไลน์ ให้ปลอดภัยละเมิดสิทธิสุขภาพ” ว่า ผลการสำรวจเมื่อปี 2557 ไตรมาสที่ 2 พบว่า ในประเทศไทยมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตถึง 94 ล้านเครื่อง ทั้งนี้ พบว่าโซเชียลมีเดียที่ได้รับความนิยมตามลำดับ ดังนี้ 1.เฟซบุ๊ก มีผู้ใช้งาน 30 ล้านคน 2.ยูทูบ มีผู้ใช้ 26.5 ล้านคน 3.ทวิตเตอร์ มีผู้ใช้ 4.5 ล้านคน และ 4.อินสตาแกรม 1.7 ล้านคน โดยล่าสุดยังพบว่าเริ่มนิยมใช้ไลน์กันมากขึ้น จากการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่นมากขึ้น โดยเฉพาะด้านสุขภาพ ปัจจุบันมีการโพสต์ภาพเกี่ยวกับผลการตรวจสุขภาพ อาทิ รูปผู้ป่วยประกอบการขอรับบริจาคเงิน เลือด หรืออวัยวะต่างๆ รวมถึงการบันทึกภาพและเสียงระหว่างการรักษา อาจละเมิดสิทธิผู้ป่วย ตามมาตรา 7 พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 มีโทษจำคุก 6 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท แต่แม้จะมีกฎระเบียบ แต่กลับมีการทำผิดเพิ่มขึ้นจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้นเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิผู้อื่น ผู้ใช้สื่อดังกล่าวควรมีการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนให้มากขึ้นก่อนตัดสินใจแสดงความคิดเห็นหรือโพสต์ข้อความลงในสื่อสาธารณะ ขณะนี้ สข.ได้จัดทำร่างแนวทางปฏิบัติในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพเสนอต่อ พล.ร.อ.ณรงค์ พิพัฒน์นาคัย รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการ สช. เพื่อนำมาบังคับใช้ในปลายปี 2559

น.พ.พลวรรณ์ พิทยพันธ์ ผอ.ศูนย์เทคโนโลยี

และการสื่อสาร กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า การละเมิดสิทธิผ่านสื่อโซเชียลสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทั้งนี้ สธ.เองยังถูกลบข้อมูลเว็บไซต์นำภาพของผู้ป่วยมาติดต่อ เพื่อให้ผู้ใช้โซเชียลเข้ามาอ่านแล้วนำยอดบุคคลที่เข้าอ่านหาผลประโยชน์จากโฆษณา ทั้งนี้ ในปีนี้ถูกลบเว็บไซต์ 3 ครั้งแล้ว ดังนั้นจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารเห็นความสำคัญ ซึ่งมีการตั้งกรรมการขึ้นมาดูแลข้อมูลโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าเรื่องสามัญสำนึกของคนเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งการมีกฎข้อบังคับเป็นเรื่องที่ดี แต่อาจทำให้เกิดการจำกัดสิทธิบุคคล เมื่อแม้แต่พื้นที่บนโซเชียลยังโดนจำกัด อาจนำไปสู่การใช้วิธีการอื่นในอนาคตอีกก็ได้

จำพิชิต ขจัดพาลชน เจ้าของเพจ Drama-addict กล่าวว่า การทำแนวปฏิบัติการใช้โซเชียลมีเดียเป็นเรื่องที่ดี แต่ไม่ใช่เฉพาะผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสื่อเท่านั้น ควรรวมไปถึงวิชาชีพอื่นด้วย เช่น อาสาสมัครต่างๆ ที่ปัจจุบันมีการถ่ายภาพผู้ประสบอุบัติเหตุมาเผยแพร่โดยอ้างว่าเป็นอุทากรณณ์นั้น กลับเป็นการละเมิดสิทธิผู้ประสบเหตุ นอกจากนี้ในบุคคลทั่วไปยังพบว่า การแชร์ข้อมูลผิดๆ บั่นแ่่งข้อมูลทำให้เกิดผลกระทบมาก เช่น กรณีที่มีคนถ่ายคลิปขายรองเท้าขาดบนรถไฟฟ้า กล่าวหาว่าแอบซ่อนกล้องวิดีโอบันทึกได้กระโปรงผู้หญิงซึ่งไม่จริง ทำให้ผู้ชายที่ถูกกล่าวหาได้รับผลกระทบ ดังนั้นสิ่งสำคัญคือการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบในการใช้สื่อมากกว่า

ด้าน ทนพ.ภาคภูมิ เดชหัสดิน นักเทคนิคการแพทย์ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เจ้าของเพจ “หมอแล็บแพนด้า” กล่าวว่า ขณะนี้มีการแชร์ข้อมูลสุขภาพจำนวนมากบนโซเชียลมีเดีย ประมาณร้อยละ 80-90 ไม่ใช่เรื่องจริง แต่ประชาชนมักจะเชื่อข้อมูลเหล่านี้ เพราะทำง่ายกว่าการไปหาหมอ อาทิ ถ้าถูกงูกัดให้ตำพริกมาทา ปอดดำเพราะสูบบุหรี่ แทนที่จะเลิกสูบบุหรี่ก็ไปต้มน้ำขิง การแชร์ข้อมูลว่ากินน้ำมันาวผสมโซดาวิชาโรคมะเร็งได้ก็หลงเชื่อ แทนที่จะไปหาหมอ จึงทำให้โรคมะเร็งลุกลาม เพราะไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง รวมถึงการขายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ลอบผสมสารต้องห้ามนั้น เรื่องนี้จะมีการสอบถามเข้ามาทุกวันนี้ ต้องตอบคำถามเรื่องนี้ซ้ำๆ จนไม่ได้ให้ความรู้เรื่องอื่นๆ เลย.